

52. Perjantaina 25 päivänä huhtikuuta 1997

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ulkopuolella päiväjärjestyksen

Valtioneuvoston selonteko sosiaaliturvasta 1520

Valtioneuvoston selonteko 4/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 7/1997 vp

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi tieliikennelain muuttamisesta 1521

Hallituksen esitys 251/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 2/1997 vp
Lakialoite 68, 70/1995 vp, 79, 80/1996 vp, 4/1997 vp

2) Hallituksen esitys eräistä epätyypillisistä työtä koskevista lainmuutoksista 1522

Hallituksen esitys 25/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 4/1997 vp

3) Hallituksen esitys laiksi markkina-
tuomioistuimesta annetun lain muuttami-
sesta ..... ,,

Hallituksen esitys 15/1997 vp
Lakivaliokunnan mietintö 4/1997 vp

4) Hallituksen esitys laiksi valtion rata-
verkosta, radanpidosta ja rataverkon käy-
töstä annetun lain muuttamisesta 1523

Hallituksen esitys 24/1997 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 3/1997 vp

5) Hallituksen esitys laiksi taiteen edis-
tämisen järjestelystä annetun lain muutta-
misesta ..... ,,

Hallituksen esitys 17/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 5/1997 vp

6) Hallituksen esitys laeiksi maa-aines-
lain ja rakennuslain 124 a §:n muuttami-
sesta ..... ,,

Hallituksen esitys 242/1996 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 3/1997 vp

Lähetekeskustelu

7) Lakialoite laiksi eräiden työsuhteessa
olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläke-
lain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta ..... ,,

Lakialoite 33/1997 vp (Reino Laine /vas
ym.)

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenuudossa merkitään poissa oleviksi
edustajat Ala-Harja, Alaranta, Alho, Anttila U.,
Brax, Dromberg, Enestam, Halonen, Huttu-Jun-
tunen, Kaarilahti, Kanerva I., Kankaanniemi,
Karjula, Kautto, Koski V., Krohn, Laakso, Lai-
tinen, Löf, Partanen, Perho, Pohjola M., Pohjola
T., Puisto, Rauramo, Rehula, Ryhänen, Sasi,

Tahvanainen, Taina, Tiuri, Vanhanen, Vehviläinen ja Veteläinen.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Alho.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä sairauden vuoksi ed. T. Pohjola sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Kaarilah-ti, Kankaanniemi, Karjula, Löf, M. Pohjola, Puisto, Sasi ja Tahvanainen sekä

tämän kuun 29 päivään yksityisasioiden vuoksi ed. Alaranta.

Uudet hallituksen esitykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 40—45.

Kirjalliset kysymykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 153, 255, 260, 262, 269, 271, 273 ja 277—279. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Valtioneuvoston selonteko sosiaaliturvasta

Valtioneuvoston selonteko 4/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 7/1997 vp
Äänestykset

P u h e m i e s : Ulkopuolella päiväjärjestyksen tehdään nyt päätös eduskunnan lausunnosta sosiaaliturvaa koskevasta valtioneuvoston selonteosta (VNS 4/1996 vp). Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 7, joka sisältää ehdotuksen selonteosta annettavan lausunnon sanamuodoksi. Keskustelu asiasta julistettiin viime keskiviikkona pidetyssä istunnossa päättyneeksi.

Keskustelussa on ed. HUUHTANEN ed. REHULAN kannattamana tehnyt seuraavat kaksi lausumaehdotusta:

1) että mietinnön 3 luvun kohtaan 3.1 sisältyvän lausumaehdotuksen sijasta hyväksyttäisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän välittömiin toimenpiteisiin työmarkkinatuen ja työttömyysturvan peruspäivärahan tason korottamiseksi ja verotuksen muuttamiseksi siten, etteivät niiden varassa elävät työttömät joutuisi turvautumaan toimeentulotukeen kuin poikkeustapauksessa.”

2) että vastalauseen mukaisesti mietinnön 1 lukuun lisättäisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että sosiaaliturvalainsäädännön muutosten yhteydessä ei loukata hallitusmuodon takaamia kansalaisten perusoikeuksia.”

Ed. RÄSÄNEN on ed. KANKAANNIEMEN kannattamana ehdottanut, että lausuntoon lisättäisiin seuraavat kaksi lausumaa:

1) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla kannustetaan vammaisia henkilöitä työhön yhteensovittamalla ansiotuloja ja sosiaaliturvaa kuitenkin samalla huolehtien siitä, että työkyvyttömiä vaikeavammaisten henkilöiden asemaa ei heikennetä.”

2) ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ansiotuloerotuksen keventämiseksi niiden perheiden osalta, joissa toinen puolisoista on tuloton tai saa pientä työttömyysturvaa tai muuta pientä sosiaalietuutta tai tekee hoiva-työtä kotona.”

Ed. KUOPPA on ed. PUHJON kannattamana ehdottanut, että lausuntoon lisättäisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että elokuussa 1997 voimaan tulevassa lasten päivähoidon uudessa maksujärjestelmässä olevat puutteet korjataan, jotta monilapsisten perheiden maksujen kohtuuttomat korotukset estettäisiin.”

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestykset ja päätökset:

Äänestys ed. HUUHTASEN 1) ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, ed. HUUHTASEN 1) ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 115 jaa- ja 49 ei-ääntä; poissa 35. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Äänestys ed. HUUHTASEN 2) ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, ed. HUUHTASEN 2) ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 110 jaa- ja 48 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 40. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Äänestys ed. Räsäsen 1) ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, ed. Räsäsen 1) ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 112 jaa- ja 45 ei-ääntä, 3 tyhjää; poissa 39. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Äänestys ed. Räsäsen 2) ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, ed. Räsäsen 2) ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 114 jaa- ja 47 ei-ääntä; poissa 38. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Äänestys ed. Kuopan ehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, ed. Kuopan ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 108 jaa- ja 51 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 39. (Ään. 5)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön mukaisen lausunnon selonteon johdosta.

Mietinnön ponteen sisältyvä ehdotus lausunnon saattamisesta valtioneuvoston tietoon hyväksytään.

Eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen.

Asia on loppuun käsitelty.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi tieliikennelain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 251/1996 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 2/1997 vp
Lakialoite 68, 70/1995 vp, 79, 80/1996 vp, 4/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 2. Viime istunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsitteelyyn.

2 § hyväksytään keskustelutta.

14 §

Keskustelu:

Ed. T e n n i l ä : Rouva puhemies! En hyväksy pyöräilijöiden aseman heikentämistä liikenteessä suhteessa autoilijoihin, mitä tämä esitys merkitsee autoilijoiden oikeuksien lisääntyessä väistämistilanteessa. Siksi ehdotankin, että 14 §:n uusi 4 momentti poistetaan, jolloin väistämistilanteessa oikeudet ja velvollisuudet säilyvät nykyisellään.

Ed. J. A n d e r s s o n : Arvoisa puhemies! Olen aivan samaa mieltä ed. Tennilän kannassa ja siis kannatan hänen ehdotustaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Tennilä ed. J. Anderssonin kannattamana ehdottanut, että 4 momentti poistettaisiin.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Tennilän ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 127 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 36. (Ään. 6)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

22 ja 31 § hyväksytään keskustelutta.

36 §

Keskustelu:

Ed. B r e m e r : Arvoisa rouva puhemies! Vastustan osaamattomuuteen perustuvaa kansan holhoamista säätämällä ajovalopakko taajamiin ainoana maana maailmassa. Ehdotan, että 36 § saa II vastalauseen mukaisen muodon, joka noudattaa hallituksen esitystä.

Ed. P e h k o n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Bremerin tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Bremer ed. Pehkosen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hallituksen esityksen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Bremerin ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 145 jaa- ja 18 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 35. (Ään. 7)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

40 ja 44 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy liikennevaliokunnan ehdotukseen lakialoitteisiin sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys eräistä epätyypillisistä työtä koskevista lainmuutoksista

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 25/1997 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 4/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 4. Viime istunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

28 §

Keskustelu:

Ed. K o m i : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että 28 § saa sen muodon, joka on mietinnössä olevassa vastalauseessa.

Ed. V a n h a n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Komin ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Komi ed. Vanhasen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Komin ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 116 jaa- ja 46 ei-ääntä; poissa 37. (Ään. 8)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

toisen lakiehdotuksen 9, 10 ja 10 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 22 § ja sen edellä oleva väliotsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

neljännen lakiehdotuksen 16 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi markkinatuomioistuinten muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 15/1997 vp
Lakivaliokunnan mietintö 4/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 6 e, 7, 7 a, 8, 11, 13 ja 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi valtion rataverkosta, radanpidosta ja rataverkon käytöstä annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 24/1997 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 3/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 2 a, 3, 7, 8 ja 10 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi taiteen edistämisen järjestelystä annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 17/1997 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 5/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 5. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laeiksi maa-aineslain ja rakennuslain 124 a §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 242/1996 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 3/1997 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 1 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 10, 12, 13, 13 a, 14, 15, 16 a, 18—21, 23 ja 23 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 124 a ja 138 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Lakialoite laiksi eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain 3 §:n 2 momentin kumoamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite 33/1997 vp (Reino Laine /vas ym.)

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. L a i n e : Arvoisa rouva puhemies! TAE-laki, joka tuli voimaan 1986, on periaatteessa ihan kelvollinen ja hyvä. Siinä on kuitenkin yksi kohta, joka kaipaa tarkennusta, ja se on alaraja 6 810 markkaa vuodessa. Jos tulot eivät ylitä tätä summaa, vaikka kyseinen henkilö on maksanut TAE-lmaksun eli 4,5 prosenttia palkastaan, eläke ei hänelle kerry vaan menee johonkin yhteiseen kassaan. Eihän vuodessa hirveästi ole tämä maksu ja häviö, mutta jos ajatellaan, että kymmenenkin vuotta pätkätöitä on tehnyt tai 20—30 vuotta, siitä syntyy jo aika merkittävä summa. Työntekijä tämän maksun maksaa, mutta eläke ei hänelle kerry.

Itse olen tehnyt 35 vuotta pätkätöitä ja tiedän, että TAE-l-hommassa on paljon parantamista. Mutta tämä on se kohta, johon taiteilijat haluivat muutosta, toisin sanoen tulojen alaraja poistettaisiin.

Ed. K e k k o n e n : Arvoisa rouva puhemies! Kun laki aikoinaan säädettiin runsas 10 vuotta sitten, se oli ilmiselvää edistysaskel. Se oli erin-

omaisen hyvä ja suuri edistysaskel sellaisille ihmisille, jotka tekevät hyvin epäsäännöllistä työtä, kuten muusikot, freelance-toimittajat. Se on monella tavalla osoittanut kelvollisuutensa, kunnes aivan viime aikoina on havaittu huomamaan, että osin työnantajien, osin huolimattomuuden takia, mutta myös epäsäännöllistä työtä tekevien taiteilijoiden, sanoisinko, pikkuasioihin puuttumattomuuden tähden on ilmennyt sen kaltainen probleema, johon ed. Laine esityksellään on halunnut puuttua. On toivottavaa, kun lakialoite nyt lähtee valiokuntaan, että tähän hyvin tärkeään, jos kohta aika pieneen yksityiskohtaan suhtauduttaisiin asian ansaitsemalla vakavuudella. Tässä on luovien ihmisten luomisen turvasta eräällä tavalla kysymys.

Ed. J. K u k k o n e n : Arvoisa puhemies! Lakialoite on minusta sekä periaatteessa että käytännössä erittäin tärkeä asia. Kyseessä on todella sellainen seikka, johon kannattaa paneutua, koska alan ammattilaiset ovat monessa mielessä meidän kaikkien palvelijoita ja sillä tavalla heidän asioistaan tulisi myös huolehtia.

Kyseessä on yksi lakialoite ja yksi pieni yksityiskohta siinä kokonaisuudessa, jonka lyhytaikaiset työsuhteet muodostavat. Tässä suhteessa, kun näitä asioita on nyt tässä talossa ja salissa käsitelty hyvin monipuolisesti, on aivan oikein, että juuri tänä ajankohtana myös taiteilijoiden ja toimittajien työsuhteet ja heidän elämäntilanteensa, koko heidän työelämänsä ja sen jälkeinen eläke-aika ja eläkeikä tulevat tarkasteltaviksi.

Lämpimästi kannatan asian eteenpäinviemistä siinä muodossa kuin ed. Laine esitti.

Ed. Alho merkitään läsnä olevaksi.

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa puhemies! Haluan myös omalta puoleltani kannattaa sitä, että ed. Laineen tärkeä esitys etenisi asianmukaisesti valiokunnassa sillä tavalla, että siihen kiinnitettäisiin vakavaa huomiota. Tämän eduskuntakauden aikana varsin moni aloite on lähtenyt suuresta salista ja on edennytkin asianmukaisesti niiniin, että valiokunta on pystynyt sitä myös käsittelemään. Tämä omalta osaltaan vahvistaisi eduskunnan arvovaltaa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaali- ja terveystoimikuntaan.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi maanantaina kello 12.

Täysistunto lopetetaan kello 13.25.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen